

Posudek oponentky diplomové práce

Tereza Nedomová. 2019. *Analýza prvků konsenzuální demokracie*. 71 stran.

Téma diplomové práce Terezy Nedomové patří v evropském kontextu mezi klasická a značně probádaná, jinak je tomu však v případě mimoevropských regionů. Záměrem autorky je analyzovat prvky konsenzuální demokracie ve třech afrických zemích, Ghaně, Jihoafrické republice a Rwandě. Původní Lijphartův koncept samozřejmě na africké prostředí aplikovat nelze, a to zejména z důvodu absence liberálně demokratických režimů, konsolidované občanské společnosti a často i tradice spolupráce mezi politickými elitami. Autorka proto volí cestu zkoumání pouze jednotlivých prvků konsenzuální demokracie a vychází také z modifikace této teorie, kterou formulovat ghanský filosof Kwasi Wiredu. Výzkumná otázka se pak ptá, jaké nástroje konsenzuální demokracie můžeme nalézt v africkém prostředí (s. 10).

Po obsahové stránce je určitě pozitivní, že se autorka snaží přistupovat ke konceptu konsenzuální demokracie kriticky a vnímá limity této teorie při její aplikaci v zemích mimo západní Evropu. V této souvislosti mi přijde trochu nadbytečné zabývat se v teoretické kapitole tak podrobně Lijphartem a evropskými příklady konsenzuálních demokracií. Podkapitoly o Belgii, Nizozemsku a Švýcarsku bych zcela vynechala. Věnovala bych se více právě specifickým podmínkám v afrických zemích se zaměřením na neformální rovinu vztahů mezi společností a státem a koncepcím, které z afrického prostředí vycházejí. Určitou připomínku bych měla také k výběru případů, resp. k vysvětlení tohoto výběru. Autorka v úvodu konstatuje, že JAR a Rwandu zvolila z důvodu vyhocených vztahů mezi jednotlivými segmenty uvnitř společnosti. Takových zemí je však v Africe většina. Ghanu pak vybrala kvůli využití práce Kwasiho Wiredu. Očekávala bych spíše zdůvodnění výběru na základě přítomnosti podmínek vhodných pro konsenzuální demokracii a prvků, které přibližují daný stát ke konsenzuálnímu modelu, ať už v rovině formální nebo neformální. Zkoumání obou těchto rovin, tedy rámce daného ústavou a neformálních institucí vycházejících z tradic zakořeněných v daných společnostech, je určitě zásadní. Autorce se podařilo popsat konsenzuální prvky v těchto rovinách a stručně vybrané země porovnat. Co z toho však vyplývá pro fungování daných států a pro teorii samotnou? Plní zde svou základní roli a stabilizuje silně heterogenní společnosti? Je vůbec relevantní diskuse o konsenzuální demokracii jako nástroji pro předcházení vnitrostátních konfliktů (např. občanských válek)? Tím se autorka příliš nezabývá a určitá shrnutí, která se toho týkají v rámci tří zkoumaných případů, najdeme až v závěru.

Z formálního hlediska je práce na dobré úrovni. Občas se vyskytne gramatická nebo typografická chyba – nejčastěji se jedná o skloňování, překlepy, interpunkci (např. s. 15, 21, 26, 27, 28, 33 atd.). Citační normu autorka používá správně a čerpá i z dostatečného množství zdrojů

Celkově považuji práci Terezy Nedomové za dobře a systematicky zpracovanou studii, která po obsahové i formální stránce splňuje nároky kladené na práce v magisterském

stupni studia. Autorka prokázala schopnost kriticky pracovat s teoretickými koncepcemi, samostatně argumentovat i dospět k vlastním závěrům.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 27. května 2019

Lenka Špičánová